

מה בין פריחת כלניות לרעיית פרות

רחלי שוורץ-צחור

הכלנית המצויה, שאין חולק על יופייה וססגוניותה, נקלעה לעין הסערה דווקא בנושא רעיית הפרות ברמת הנדיב. קובעי המדיניות בפארק התלבטו בשאלה: האם בה בעת שהם מנסים להפחית את סכנת השרפות בפארק בעזרת רעיית עדר הפרות נפגעת פריחתן המרשימה של הכלניות? בכדי לענות על שאלה נכבדה זו הוחלט לבצע מחקר שיבחן את השפעתה של רעיית הבקר על צמחי הכלנית ופריחתם.

לצורך המחקר סומנו 20 מלבנים במידות שניים על שלושה מטרים. עשרה מלבנים גודרו בכדי למנוע מהפרות לרעות בתוכם ועשרה נותרו פרוצים וחשופים לרעייה. תוצאות המחקר היו מפתיעות: ראשית, התברר שהפרות אינן אוכלות כלל את הכלניות (ידוע שהכלניות רעילות, ובהתאם לכך מרביתן עוטות צבעי אזהרה בגווני אדום ושחור). שנית, הסתבר שנזקי הרמיסה מועטים יחסית. משום שפריחת הכלניות מקדימה את צמיחת העשב ועדר הבקר נכנס לפארק רק כאשר יבול העשב גבוה ויכול לספק את צרכיו במשך כמה שבועות. כלומר, כאשר הבקר נכנס לשטח מרבית צמחי הכלנית נמצאים כבר בשלב הפצת הזרעים ורק מעט צמחים עדיין פורחים. שלישית, לאחר חמש שנות מחקר נמצא כי דווקא בחלקות שגודרו מפני הבקר חלה ירידה ניכרת בגודל אוכלוסיית הכלניות. הסתבר שמניעת רעייה במשך שנים ברציפות גורמת להצטברות של קמל עשבוני יבש, הגורם להקטנה של עצמת קרינת האור המגיעה לפני הקרקע. עקב המחסור באור, פחות צמחי כלנית מגיעים לכדי פריחה ופחות זרעי כלנית נובטים. לכן רעיית הבקר במתכונתה הקיימת ברמת הנדיב מסייעת לשפעת פריחת הכלניות.